

Huvudman

Höors kommun
barn-utbildningsnamnd@hoor.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Ringsjöskolan i Höör kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Höors kommun en anmärkning avseende brist rörande anmälan om kränkande behandling. Höors kommun ska senast **måndag den 4 mars 2024** vidta de åtgärder som skolan bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i övriga delar som avser trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:6654) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har höstterminen 2023, utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden, inlett en tillsyn av Ringsjöskolan i Höörs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Ringsjöskolan följer gällande bestämmelser inom områdena trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom verksamhetsbesök samt intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn den 25 och 26 oktober. Vid besöket genomfördes lektionsbesök samt besök i skolans lokaler och på skolgården. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolenhetens plan mot kränkande behandling, anmälningar och utredningar om kränkande behandling samt skolans ordningsregler. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Agerande, anmälan och utredning vid kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och personal från elevhälsan framgår att personal på skolan agerar och reagerar när de ser en misstänkt kränkning. Av intervjuer med skolpersonal framgår att de gör anmälan om kränkande behandling via skolans digitala inrapporteringssystem och att anmälan automatiskt går vidare till rektorn och huvudmannen. Lärare säger också att de allvarliga kränkningarna alltid anmäls men att det kan finnas osäkerhet kring de situationer som ligger i gråzonen för vad en kränkning är. I samtliga intervjuer med lärare uppges att mindre allvarliga kränkningar inte anmäls till rektorn. Främst lärare som undervisar i årskurs åtta säger att det beror på att systemet för anmälningar är nytt och svårtillgängligt och intervjuade lärare som undervisar i årkurs nio säger att tiden inte alltid räcker till. Någon lärare säger att det även är svårt att agera och anmäla iakttagna incidenter om man som lärare inte vet vad eleverna ifråga heter. Någon annan lärare säger att

det också är så att elever säger att de inte vill att en kränkning ska anmälas. Rektorn uppger att de identifierat att alla lärare inte är helt säkra på vad en kränkning är och hur de ska göra en anmälan. Det är därför det pågår ett ständigt arbete kring anmälan om kränkande behandling och det är rektorns förhoppning att det alltid anmäls om någon lärare ser eller hör något som kan upplevas som en kränkning av elev. Av inkommen dokumentation framgår att det gjorts regelbundna anmälningar om kränkande behandling under det senaste året på skolenheten. Av inkommen dokumentation framgår även att omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna har utretts och att åtgärder vidtagits.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § andra stycket skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen aktivt ska motverka alla former av kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn som i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Ringsjöskolans arbete med att anmäla kränkande behandling inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Av Skolinspektionens utredning framgår att lärarna agerar när de uppmärksammar fall av kränkande behandling samt att personal anmäler kränkningar till rektorn och att huvudmannen får del av anmälan. Det framgår att allvarliga fall av kränkningar alltid anmäls till rektorn. Utredningen visar dock också att mindre allvarliga kränkningar inte anmäls till rektorn, vilket är en brist. Vidare visar utredningen att det startas utredning efter anmälan samt att åtgärder vidtas.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Hörs kommunens verksamhet vid Ringsjöskolan uppfyller inte fullt ut författningarnas krav vad gäller anmälan om kränkande behandling. Utredningen visar att personal agerar och känner till sin skyldighet att anmäla om en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling och att det finns ett system för detta men att mindre allvarliga kränkningar inte alltid anmäls. Det framgår också att rektorn har identifierat problematiken med att alla kränkningar inte anmäls samt att det finns ett pågående arbete på skolan kring det. Vidare visar utredningen att de kränkningar som anmäls till rektorn utreds och att åtgärder sätts in. Mot denna

bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Ringsjöskolan en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Elever uppger i intervjuer att de oftast trivs och känner sig trygga på skolan. Vidare uppger elever att lärare tar reda på deras upplevelse av trygghet på mentorstiden och vid utvecklingssamtalen. Intervjuade elever i årskurserna åtta och nio säger dessutom att skolan tar reda på om de känner sig trygga genom enkäter som de får besvara. På fråga vad skolan gör för att elever ska vara trygga där, säger eleverna att det finns en resursperson på skolan som de kan vända sig till, att lärare är rastvakter och går runt i korridorerna, att samtliga ytterdörrar förutom huvudingångarna är låsta och att lärare pratar med dem på mentorstiden om hur de ska bete sig i korridorer och omklädningsrum. Intervjuade lärare uppger att de tycker att tryggheten oftast är bra men att de känner till att det finns situationer där elever upplever sig otrygga såsom i omklädningsrum och vid toaletterna. Lärare säger också att de följer upp elevernas upplevelse av trygghet genom enkäter, vid utvecklingssamtal och diskussioner med eleverna under mentorstiden men också på lektionstid när mentorstiden inte räcker till. Lärare säger även att det är genom det sammanställda resultatet av dessa uppföljningar som de tillsammans i arbetslagen och med eleverna kan arbeta vidare och ta fram förslag på åtgärder. Lärarna uppger att förslagen på åtgärder därefter presenteras för skolledningen som sedan fattar beslut om dessa. Vidare framgår av intervjuer med flertalet grupper att tryggheten på skolan förbättrats sedan föregående läsår genom ökad kontroll av verksamheten med hjälp av ökad vuxennärvaro och fler uppsatta kameror. Observationer visar att få elever rör sig i skolans korridorer under lektionstid och att de elever som befinner sig där oftast fångas upp av en lärare som hänvisar dem tillbaka till pågående lektion.

Skolinspektionen har inför tillsynsbesöket tagit del av Ringsjöskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 22/23. Huvudmannen har efter besöket inkommit med en komplettering och även redovisat planen som gäller för läsåret 23/24. Den senaste planen mot diskriminering och kränkande behandling innehåller bland annat en redogörelse för föregående läsårs målsättningar, planerade åtgärder samt en utvärdering av dem. Planen innehåller även skolans målsättningar för trygghetsarbetet under innevarande läsår, de aktiviteter som avses genomföras samt vem som ansvarar för genomförandet. Vidare uppger elever, lärare och rektorn i intervju att eleverna är delaktiga i att ta fram planen mot kränkande behandling genom elevrådet och att planen mot kränkande behandling även tas upp med övriga elever på plantiden (mentorstiden).

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Av intervjuer med skolans personal framgår att det bedrivs ett förebyggande arbete med studiero på skolan. Lärare uppger att de arbetar fokuserat med studiero och att de har gått fortbildningar i syfte att förbättra samsynen bland personalen kring arbetet för studiero. Lärarna har exempelvis genomgått utbildningar i relationellt ledarskap med efterföljande diskussioner i kollegiala lärgrupper. Som ytterligare ett led i arbetet med studiero fokuserar lärarna nu på att eleverna ska uppleva förutsägbarhet under lektionerna och använder sig därför av fasta klassrumsplaceringar, gemensam lektionsstruktur samt en begränsning av användande av gruppum och toaletter under lektionstid. Lärare säger också att de samlar in elevernas mobiltelefoner vid lektionens början och att eleverna återfår dem i slutet av lektionen. Även formuleringar i ordningsreglerna stödjer arbetet med att förstärka studieron, säger de. Representanter för elevhälsan uppger att de är delaktiga i skolans förebyggande arbete för studiero och ger exempel på åtgärder såsom ökad vuxennärvaro i någon klass och gruppindelningar i andra klasser. Likaså har samverkan mellan lärare blivit bättre och lärare går in och stöttar varandra i klassrummen. Representanter från elevhälsan uppger dock att det fortfarande finns undervisande lärare som uttrycker att det finns utmaningar kring studieron. Som en åtgärd har elevhälsans representanter observerat om lärare i undervisningen följer den gemensamma strukturen i undervisningen och vad det är som händer mellan elever och lärare i klassrummen, säger de. Intervjuade elever uppger att det varierar i vilken utsträckning de har studiero på sina lektioner och att det finns andra elever som stör undervisningen. Flera elever säger också att studieron är beroende av vilken lektion och lärare de har. Framförallt elever i årskurs sju säger att de ofta blir störda i skolarbetet på lektionerna. När lärare och rektorn får bemöta att eleverna i årskurs sju upplever brister i studieron på lektionerna, säger de att de är medvetna om problemet och att de arbetar med situationen i berörda klasser.

Vidare uppger samtlig intervjuad personal att skolan fångar upp elevernas upplevelse av studiero genom skolenkäten och samtalar med eleverna om hur studiero ska uppnås i klassrummet. Intervjuade elever från årskurserna åtta och nio uppger att skolan tar reda på vad de anser om studieron genom elevenkäten och på mentorstiden och att de haft en dialog kring hur de vill ha det i klassrummet. Rektorn bekräftar att det arbete som lärarna beskriver görs för att förbättra studieron för eleverna, att elevernas synpunkter fångas upp i skolenkäten samt att rektorn, biträdande rektorn och representanter från elevhälsoteamet kommer att genomföra klassrumsobservationer där behov finns, som en åtgärd i det förebyggande arbetet för studiero.

Vid Skolinspektionens tillsynsbesök genomfördes besök i verksamheten inklusive lektionsbesök. I flera besökta klassrum syns lektionsplaneringen med start- och sluttid på tavlan och skolans ordningsregler finns ofta uppsatta på väggarna.

Elevinflytande, ordningsregler och mobiltelefoner

Samtliga intervjugrupper uppger att det finns forum för samråd med eleverna i form av främst elevråd och mentorstid, men också klassråd. Av intervjuer med rektorn, lärare och elever framgår att klassråden inte är systematiserade på skolan och därmed har inte alla klasser detta lika frekvent.

Elever uppger att det finns ordningsregler på skolan som säger vad de får göra och inte får göra. Elever säger också att de är med och diskuterar hur ordningsreglerna fungerar och att de får påverka vilka av reglerna som ska finnas både på mentorstid/plantid men också genom elevrådet. Vidare uppger flera elever att det är rektorn som beslutat om ordningsreglerna. Rektorn och lärare bekräftar i intervjuer att det finns ordningsregler som gäller för hela skolan och som beslutats av rektorn. Rektorn och lärare uppger att rektorn tillsammans med lärare och elever arbetar fram och utvärderar skolans ordningsregler och att eleverna har tillfrågats om reglerna, vad de tycker om dem och vad de vill ändra på. Exempelvis har diskussionerna lett till att de tagit bort tidigare ordningsregler som varit av mer generell karaktär, säger rektorn. Lärare uppger också att det är främst i början på terminen som de diskuterar med eleverna vilka ordningsregler som ska finnas på skolan. Elevhälsans representanter säger att de är involverade i arbetet med ordningsreglerna och att de hjälper mentorerna genom att lägga fram olika teman som de kan arbeta med på mentorstiden tillsammans med eleverna och att ett sådant tema har varit skolans ordningsregler.

Av inkommen dokumentation framgår det att skolan har en rutin för hur de ska gå tillväga vid omhändertagande av mobiltelefoner. Enligt skolans ordningsregler ska elevernas mobiltelefoner låsas in i ett skåp vid lektionsstart och lämnas tillbaka vid lektionens slut. I alla intervjuer framkommer att elever blir uppmanade att lämna sina mobiltelefoner till lärare vid lektionens början och att eleverna återfår dem vid lektionens slut. Lärare och elever uppger också att mobiltelefonerna lämnas i en för ändamålet avsedd mobillåda men eftersom en del klassrum saknar låsbara skåp, förvaras elevernas mobiltelefoner ibland i klassrummet. Elever uppger att de flesta elever lämnar sina mobiltelefoner i lådan. Vidare framgår av intervjuer med lärare och elevhälsans representanter att eleverna i huvudsak använder sina mobiltelefoner i undervisningen om det behövs på instruktion av läraren. Av observerade lektioner framgår att lärare samlar in elevernas mobiltelefoner i en låda, att de flesta elever inte använder mobiltelefoner under lektionstid och att eleverna oftast använder sina datorer utifrån lärarens instruktion.

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och studiero

Av samtliga intervjuer med skolans personal framgår att skolan genomför en utredning om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till allvarigare förseelse och att vårdnadshavare och elevhälsan involveras i utredningen. Det framgår även att ett sådant beteende kan leda till att en utredning om behov av särskilt stöd startas. Av intervju med rektorn och inkommen dokumentation framgår att utredningar startas om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen eller uppträder olämpligt

samt att rektorn beslutar om åtgärder. Rektorn säger också att åtgärderna följs upp och utvärderas med regelbundenhet. Av inkommen dokumentation framgår att i de fall där beslut om disciplinära åtgärder behövt fattas, gör rektorn detta enligt författningarnas krav.

Vidare framgår av samtliga intervjuer med personalen att om de känner oro för att en elev på skolan far illa gör de en orosanmälan. Lärare uppger att de ofta lyfter oron för en elev med mentorn eller någon representant för elevhälsan före det att de gör en anmälan. Någon lärare berättar att det finns en mall med rutiner från skolan med tips på hur personalen kan göra om de känner oro. Rektorn uppger att rutinerna kring orosanmälan är förankrade hos personalen och att det framför allt är elevhälsoteamet som gör orosanmälningarna med personalen efter gemensamma samtal.

Rättslig reglering

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Vidare ska huvudmannen säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Av 6 kap. 6 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Enligt 6 kap. 7 § skollagen ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vidare framgår det av 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande att skolans plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Vidare ska huvudmannen säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Elevinflytande, ordningsregler och mobiltelefoner

Av 4 kap. 13 § skollagen framgår bland annat att det vid varje skolenhet ska finnas ett eller flera forum för samråd med eleverna. Vid forumen ska frågor som är viktiga för enhetens verksamhet och som kan ha betydelse för eleverna behandlas.

Av 5 kap. 4 a § skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap. skollagen.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket.

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 5 kap. 4 b-4 d §§ skollagen. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas ordningsregler som beslutas av rektorn. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna.

Av läroplanen för grundskolan, Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, framgår bland annat att elever ska ges inflytande över utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av förarbetena till 5 kap. 4 e § skollagen framgår bland annat följande. Det ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertaganden av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Av rutinerna bör bland annat framgå hur omhändertagandet av utrustningen ska gå till, till exempel hur föremålen ska förvaras på ett betryggande sätt och hur insamlandet av utrustningen ska ske så att det framgår till vem varje föremål ska återlämnas, vilket till exempel kan ske med stöd av ett nummerlappssystem. Rutinerna bör även omhänderta sådana aspekter som att det inte ska föreligga någon osäkerhet om huruvida ett föremål har omhändertagits eller huruvida det har lämnats tillbaka. Det bör vara rektorn som beslutar om sådana rutiner med utgångspunkt i de förutsättningar som finns vid den berörda skolenheten. Frågan kan dock med fördel hanteras inom ramen för arbetet med skolans ordningsregler i syfte att utforma och förankra rutinerna med personal, elever och föräldrar (prop. 2021/22:160 s. 127 och 235).

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och studiero

Av 5 kap. 6–8, 11–16 och 21 a–24 §§ och 29 kap. 10 § skollagen framgår att beslut om disciplinära åtgärder ska fattas i enlighet med författningarnas krav.

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse ska rektorn se till att det startas en utredning där saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Enligt 5 kap. 10 § skollagen ska rektorn, med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 5 kap. 9 § första stycket, se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Av 29 kap. 13 § skollagen och 14 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) framgår att om personal på skolan får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa är de skyldiga att genast anmäla detta till socialnämnden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav. Ärendet avslutas i dessa delar.

Beslutet har fattats av utredare Hanna Lindvall

Utredare Charlotte Lindmanner Sultan har varit föredragande i ärendet.

I ärendets handläggning har även utredare Astrid Arnberg medverkat.

2023-12-04

X Hanna Lindvall

Hanna Lindvall
Beslutsfattare
Signerat av: Hanna Lindvall

2023-12-04

X Charlotte Lindmanner Sultan

Charlotte Lindmanner Sultan
Utredare
Signerat av: Charlotte Lindmanner Sultan